

УДК 658

Екайавхе Джошуа Огхенегаре, Рамадан Абдалла Саїд Халіфа, Нванкво Нкемджіка Адаобі

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИЧИНИ ГАЛЬМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ekayavhe Joshua Oghenegare, Ramadan Abdallah Saeed Khalifa, Nwankwo Nkemjika Adaobi

REASONS FOR SLOWDOWN OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF UKRAINE

У ХХІ ст. економічне зростання забезпечується насамперед науково-технічним прогресом та інтелектуалізацією основних чинників виробництва в усіх сферах народного господарювання. Тому в глобальній економічній конкуренції виграють держави, які забезпечують сприятливі умови для інноваційної діяльності, пов'язані з розробленням, упровадженням і використанням новинок. Усвідомлення пріоритетності інноваційного розвитку для зростання соціально-економічних показників як окремих суб'єктів господарювання, так і держави у цілому змушують уряди країн, споживачів, постачальників та інших учасників економічних відносин спрямовувати свої зусилля на активізацію інноваційних процесів у різних галузях економіки. Адже в умовах високої світової конкуренції інноваційна діяльність промислових підприємств є потужним інструментом для посилення ринкових позицій нашої держави. Однак як свідчать сучасні реалії інноваційний розвиток не став потужним підґрунтям для зростання вітчизняної економіки. Позитивні тенденції хоча й спостерігалися протягом кількох років, але мали переважно тимчасовий нестійкий характер, позбавлений чітких довгострокових орієнтирів.

Констатуючи послаблення розвитку інноваційної діяльності в Україні з'ясовано основні причини таких процесів на різних рівнях управління:

- національному: військовий конфлікт на Донбасі та окупація Криму у 2014 р., що значно підірвало стабілізацію та деякі позитивні зрушення показників інноваційної активності промислових підприємств України; значне зниження технічного рівня виробництва; 3) відсутність дієвої системи стимулювання інноваційно-активних підприємств; 4) недосконалість державної інноваційної політики та відповідного законодавства щодо підтримки та захисту інноваційної діяльності; повільне формування в Україні ринку інноваційної продукції; високий рівень морального і технічного зносу основних фондів у промисловості; економічні суперечності між інтересами держави та підприємствами, орієнтованими на інноваційний шлях розвитку; активний «відтік мізків» до країн ЄС, США та інших держав; дисбаланс конкурентного середовища в різних регіонах тощо;

- підприємницькому: недосконалість зв'язків між учасниками інноваційного процесу; низька мотивація розроблення та фінансування інновацій; відсутність ефективного механізму управління інноваційними процесами; нестача фінансових коштів; не усвідомлення необхідності систематичного технологічного переоснащення виробництва сучасними технологіями та технікою; необізнаність маркетингових служб в особливостях комерціалізації інновацій; недосконалість мотивації персоналу, враховуючи підвищену значущість окремих фахівців; відсутність повноцінної інформаційної бази щодо інноваційних проектів тощо.

Таким чином, враховуючи підтверджений закордонним досвідом факт, що за часів уповільнення зростання економіки не знижують, а збільшують витрати на науку,

технологічне переоснащення виробництва, розроблення, впровадження та комерціалізацію інновацій, а також те, що інноваційний сценарій розвитку - це довгий і кропіткий процес на сьогодні вкрай потрібно активізувати інноваційні процеси в економіці України. Інновації ще не мають вирішального значення для розвитку економічної діяльності і забезпечення економічної стабільності держави, хоча інноваційна діяльність є сьогодні чи не найважливішою умовою створення конкурентоспроможних товарів та послуг як фактору зростання економіки нашої країни і держава повинна здійснювати пряме фінансування інноваційних проектів, стимулювати інвестиції в інноваційні проекти з боку приватних і державних підприємств через створення пільгових умов для тих підприємств, які впроваджують прогресивну техніку і технології, а також займаються науково-дослідною діяльністю.

Негативний вплив на інноваційну діяльність зовнішніх факторів посилюється дією внутрішніх негараздів господарювання – той самий «чиновник» у системі управління, а також відставання організації виробництва від розвитку умов та потреб ринкового середовища. Також в Україні на даний час відсутні достовірні схеми, чи адекватні сучасним умовам методи оцінювання інноваційного потенціалу. Через це багато наших підприємств у процесі приватизації втрачають вдвічі, а то і втричі від своєї реальної вартості.

Важливо зрозуміти, що інноваційний розвиток – це довготривалий національний проект. Його реалізація не повинна залежати ні від політичних, ні від будь-яких інших впливів. На основі дослідження вітчизняного та зарубіжного досвіду переходу економік на інноваційний шлях розвитку пропонується при формуванні державної економічної політики перенести центр уваги на роль знанневого фактору в забезпеченні переходу від індустріального до суспільства заснованого на знаннях.

Факторами, що гальмують інноваційний розвиток промисловості України є: відсутність власних та державних коштів; високі кредитні ставки; високий рівень інфляції; технічна недосконалість; високий екоризик; труднощі з сировиною; відсутність коштів у замовника та попиту на продукцію; відсутність інформації про ринок збуту; недосконалість законодавства; відсутність експериментальної бази; розвиток експортоорієнтованого сировинного сектору економіки, внаслідок чого доходи від експорту сировини залишаються за кордоном, і лише в незначному ступені трансформуються у попит на вітчизняну продукцію; відсутність програми підтримки перспективних напрямів розвитку п'ятого та шостого технологічного укладів; недорозвиненість інфраструктури, особливо транспортних мереж (дорожнє будівництво, лізинг нових літаків вітчизняного виробництва, будівництво і модернізація трубопроводів, водних шляхів тощо); відсутність мережі фондів кредитування малого бізнесу; відсутність мережі венчурних фондів для фінансування проривних інноваційних проектів.

Список використаних джерел:

1. Біловодська О. А. Основні причини послаблення інноваційної активності промислових підприємств в Україні / О. А. Біловодська // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXV міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2017, 17-19 травня 2017р.: у 4 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». – С. 145.

2. Ілляшенко С.О. Управління інноваційним розвитком промислових підприємства: [монограф.] / С.О. Ілляшенко., А.О., Біловодська. Суми: Університетська книга, 2010. – 281 с.